

MG

OSNOVNA ŠKOLA MATIJE GUPCA

ŠKOLSKA KNJIŽNICA

Davorina Bazjanca 2

10 000 Zagreb

SMJERNICE ZA IZGRADNJU I UPRAVLJANJE FONDOM

ŠKOLSKE KNJIŽNICE OSNOVNE ŠKOLE MATIJE GUPCA

šk. god. 2025./2026.

UVOD

Smjernice su načinjene u skladu sa *Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti* (NN 36/2024), *Standardom za školske knjižnice* (NN 61/2023), *Pravilnikom o radu školske knjižnice Osnovne škole Matije Gupca* te analizom i procjenom potreba korisnika školske knjižnice.

Svrha *Smjernica za izgradnju i upravljanje fondom* je osigurati sustavnost i dosljednost u procesu izgradnje, upravljanja i vrednovanja fonda kroz plansku i sustavnu nabavu, u skladu s procjenama vrijednosti građe i korisničkim zahtjevima te omogućavanje korisnicima ponuda aktualnih tema i naslova na različitim medijima i formatima, za sve dobne i profesionalne skupine korisnika, i to za potrebe informiranja, obrazovanja, znanstveno-istraživačkoga rada, cjeloživotnoga učenja, stjecanja informacijske pismenosti te kulturnog uzdizanja.

Smjernice za nabavu knjižnične građe stručnom suradniku knjižničaru služe kao pomagalo pri oblikovanju fonda, smještaju knjižnične građe, čuvanju i zaštiti knjižnične građe te izlučivanju i otpisu knjižnične građe. Odnose se na svu građu koja se uvrštava u zbirke svim načinima nabave, uključujući i darove. Knjižnica samostalno odlučuje o prihvaćanju ili odbijanju darova, a nakon preuzimanja samostalno raspolaže darovanom građom.

Građa se odabire i uvrštava u fond prema kriteriju usklađenosti s kurikulumom, planom i programom škole, korisničkim potrebama te rezultatima kvalitativnog i kvantitativnog vrednovanja.

Za provedbu nabavne politike odgovorni su knjižničar i ravnatelj.

Školska knjižnica usmjerena je na poticanje čitanja i pismenosti na tradicionalnim i suvremenim medijima te na cjeloživotno učenje.

KNJIŽNIČNI FOND

Školska knjižnica Osnovne škole Matije Gupca osigurava knjižničnu građu koja zadovoljava obrazovne, informacijske, kulturne, stručne i osobne potrebe korisnika te je time potpora odgojno-obrazovnom procesu i njihovu osobnom razvoju nudeći informacije i građu za učenje i zabavu, potičući razvoj društvenih vještina i sposobnost korisnika te povećavajući njihovo znanje i kulturne interese. Fond Knjižnice omogućuje poticanje čitanja, razvoj pismenosti te usvajanje znanja i cjeloživotno učenje na tradicionalnim i suvremenim medijima. Izgradnja knjižničnoga fonda temelji se na stručnim načelima, a ovisi o analizi stanja fonda, postojećem prostoru i potrebama korisnika. Knjižnični fond mora se kontinuirano izgrađivati nabavom nove građe te redovitim godišnjim izlučivanjem za otpis, u skladu s Pravilnikom koji regulira zaštitu knjižnične građe, reviziju i otpis (NN 27/2023). Školska knjižnica surađuje s nastavnim osobljem i ostalim stručnim suradnicima pri donošenju smjernica za nabavu knjižnične građe.

Izgradnja fonda financira se sredstvima osnivača, Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske, vlastitim prihodima Škole te donacijama.

Knjižničnu građu čine:

- knjige i serijske publikacije u analognom obliku
- elektronička građa na prijenosnim medijima
- viševrsna građa
- drugi mediji s obrazovnim sadržajima
- društvene igre.

Osim knjižnične građe Knjižnica osigurava pristup online informacijskim izvorima.

Fond Knjižnice namijenjen je učenicima, nastavnom i nenastavnom osoblju Osnovne škole Matije Gupca. Oblikuje se u skladu s kurikulumom Škole te nastavnim planom i programom nastavnih predmeta.

Fond Knjižnice je aktualan i u njemu su zastupljena sva područja ljudskoga znanja i stvaralaštva.

Knjižnični fond sadrži:

- obveznu i izbornu lektiru
- književne tekstove za cjelovito čitanje za potrebe izvođenja nastave predmeta Hrvatski jezik
- književne tekstove za cjelovito čitanje za potrebe izvođenja nastave predmeta *Croatian Language and Literature (Croatian A)* i *English Language and Literature (English A)*
- referentnu zbirku (enciklopedije, rječnici, leksikoni, atlasi i sl.)
- znanstveno-popularnu literaturu s posebnim naglaskom na transdisciplinarnu temu *Primary Years Programme-a*
- stručnu literaturu za sva nastavna područja u skladu s programom Škole
- literaturu iz područja pedagogije, metodike, psihologije, sociologije te knjižničarstva i informacijskih znanosti
- građu namijenjenu poticanju čitanja (beletristiku)
- periodiku

Školski udžbenici nisu dio knjižničnoga fonda.

S obzirom na strukturu knjižničnoga fonda, a u skladu s IFLA-inim i UNESCO-ovim smjernicama za školske knjižnice, od ukupnog fonda minimalno 3 – 5 % čini referentna građa, a 5 – 10 % zbirka pedagoško-metodičke građe. Veličina knjižničnoga fonda ovisi o broju učenika, nastavnom i nenastavnom osoblju te prostoru koji je namijenjen Knjižnici. Broj

jedinica knjižnične građe ne smije biti manji od 12 po korisniku Knjižnice. Knjižnica nabavlja najmanje 3 naslova periodike u tiskanom obliku za korisnike. Knjižnična građa dopunjava se svake školske godine, u skladu s raspoloživim sredstvima u državnom proračunu i proračunu jedinica lokalne samouprave, i to s najmanje 0,5 jedinica po učeniku i nastavniku. Prosječna starost knjižničnoga fonda ne bi trebala biti veća od 15 godina.

Izgradnja knjižničnoga fonda je dinamičan proces koji se sastoji od stalnog priljeva nove građe, ali i stalnoga izlučivanja i otpisa dotrajale, zastarjele i uništene građe.

NABAVA KNJIŽNIČNE GRAĐE

Knjižnica nabavlja građu na hrvatskom jeziku kao i na stranim jezicima za koje postoji ili se predviđa interes korisnika knjižnice.

Načini nabave knjižnične građe: vlastita kupnja, sredstva iz državnoga proračuna i sredstva osnivača, dar (pojedinaac, ustanova, izdavač) i otkup.

Knjižnična građa nabavlja se u skladu s pregledom oglednih primjeraka građe, odabirom iz tiskanih i elektroničkih kataloških ponuda, prijedlozima korisnika i praćenjem nakladničke ponude.

Kriteriji za nabavu knjižnične građe:

1. osnovni: kriterij vrijednosti djela; kriterij potražnje
2. specifični: ugled autora; interes korisnika; prikladnost formata za korištenje u knjižnici; kvaliteta prijevoda; prikladnost stila, jezika i razine čitanja za ciljane korisnike; stupanj novosti informacija; način obrade teme; opremljenost djela bibliografskim podacima, kazalima i predgovorima; relevantnost prema nastavnom i drugim obrazovnim programima; pozornost i ocjene kritičara recenzenata i javnosti; učestalost korištenja; dostupna financijska sredstva (cijena pojedinoga primjerka i raspoložive financijske mogućnosti).

Pri odabiru naslova i konačnoj odluci o količini građe koja će se nabaviti, uz uvažavanje

pisanih smjernica, neizbježan je određeni stupanj osobne procjene knjižničara (radno iskustvo, poznavanje želja i potreba korisnika, međusobna komunikacija i dogovor s nastavnicima, stručnim suradnicima i ravnateljem škole).

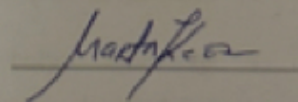
Količina građe koja se nabavlja: lektira – najmanje 15 primjeraka (novi naslov) ili po potrebi nadopuna postojećih naslova; 5 – 10 primjeraka (izborna lektira); sva ostala literatura i periodika - 1 primjerak po naslovu.

Vrednovanje knjižničnog fonda procjenjuje se u skladu sa zadaćama knjižnice i potrebama korisnika. Pritom je važno uzeti u obzir i statističke podatke o nabavi u određenom razdoblju, analizu odnosa utrošenih sredstava i količine nabavljene građe te analizu ispunjenih i neispunjenih zahtjeva korisnika.

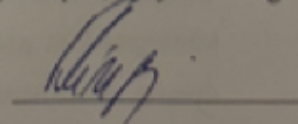
Sva knjižnična građa načelno je dostupna svim korisnicima knjižnice. Referentna građa daje se na zahtjev za rad u čitaonici ili u razrednoj učionici. Pristupom internetu osigurava se dostupnost elektroničkih izvora te se omogućuje pristup određenim online bazama podataka.

Smjernice nabavne politike preispituju se i prema potrebi dodatno uređuju.

sastavila Marta Keča, stručna suradnica knjižničarka

ravnateljica OŠ Matije Gupca, Ljiljana Klinger

Zagreb, 15. prosinca 2025.